
Grozījumi:

11.03.2010. likums / LV, 51/52, 31.03.2010. / Stājas spēkā 01.04.2010.
28.10.2010. likums / LV, 178, 10.11.2010. / Stājas spēkā 24.11.2010.
16.12.2010. likums / LV, 205, 29.12.2010. / Stājas spēkā 01.01.2011.
16.06.2011. likums / LV, 103, 06.07.2011. / Stājas spēkā 07.07.2011.
06.11.2013. likums / LV, 232, 27.11.2013. / Stājas spēkā 01.01.2014.
23.02.2023. likums / LV, 47, 07.03.2023. / Stājas spēkā 15.03.2023.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts
prezidents izsludina šādu likumu:

Attīstības plānošanas sistēmas likums

1.pants. Likuma mērķis

Likuma mērķis ir, nosakot attīstības plānošanas sistēmu, sekmēt valsts ilgtspējīgu un stabilu attīstību, kā arī iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanu.

2.pants. Likuma darbības joma

Likums attiecas uz attīstības plānošanu Saeimā, Ministru kabinetā, tiešās valsts pārvaldes iestādēs, plānošanas reģionos, pašvaldībās un valsts pārvaldes iestādēs, kas nav padotas Ministru kabinetam (turpmāk — valsts un pašvaldību institūcijas).

3.pants. Attīstības plānošana un tās sistēma

(1) Attīstības plānošana ir principu, mērķu un to sasniegšanai nepieciešamās rīcības izstrāde nolūkā īstenot politiski noteiktas prioritātes un nodrošināt sabiedrības un teritorijas attīstību.

(2) Attīstības plānošanas sistēma aptver politikas un teritorijas attīstības plānošanu, kā arī nodrošina attīstības plānošanas sasaisti ar finanšu plānošanu un valsts un pašvaldību institūciju pieņemto lēmumu savstarpējo saskaņotību.

(3) Attīstības plānošanas dokumentus valsts aizsardzības politikas jomā nosaka Nacionālo bruņoto spēku likums un Nacionālās drošības likums.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.03.2010. un 06.11.2013. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2014.)

4.pants. Attīstības plānošanas dokuments

Attīstības plānošanas dokumentā izvirza mērķus un sasniedzamos rezultātus attiecīgā politikas jomā vai teritorijā, apraksta noskaidrotās problēmas un paredz to risinājumus, izvērtē šo risinājumu iespējamo ietekmi, kā arī plāno turpmāko politikas īstenošanai un rezultātu novērtēšanai nepieciešamo rīcību.

5.pants. Attīstības plānošanas pamatprincipi

(1) Attīstības plānošanā ievēro šajā likumā noteiktos pamatprincipus. Citā likumā var paredzēt citus attiecīgai nozarei piemērojamus principus, kas papildina vai precizē šajā likumā noteiktos attīstības plānošanas pamatprincipus.

(2) Attīstības plānošanā ievēro šādus pamatprincipus:

1) ilgtspējīgas attīstības princips — tagadējām un nākamajām paaudzēm nodrošina kvalitatīvu vidi un līdzsvarotu ekonomisko attīstību, racionāli izmanto dabas, cilvēku un materiālos resursus, saglabā un attīsta dabas un kultūras mantojumu;

2) interešu saskaņotības princips — saskaņo dažādas intereses un ievēro attīstības plānošanas dokumentu pēctecību, nodrošina, lai tie nedublētos;

3) līdzdalības princips — visām ieinteresētajām personām ir iespēja līdzdarboties attīstības plānošanas dokumenta izstrādē;

4) sadarbības princips — valsts un pašvaldību institūcijas sadarbojas, tai skaitā izpildot attīstības plānošanas dokumentos izvirzītos uzdevumus un informējot cita citu par nosprausto mērķu un paredzēto rezultātu sasniegšanu;

5) finansiālo iespēju princips — izvērtē esošos un vidējā termiņā prognozētos resursus un piedāvā efektīvākos risinājumus attiecībā uz nosprausto mērķu sasniegšanai nepieciešamajām izmaksām;

6) atklātības princips — attīstības plānošanas process ir atklāts, un sabiedrība tiek informēta par attīstības plānošanas un atbalsta pasākumiem un to rezultātiem, ievērojot likumā noteiktos informācijas pieejamības ierobežojumus;

7) uzraudzības un novērtēšanas princips — attīstības plānošanā un attīstības plānošanas dokumentu īstenošanā visos pārvaldes līmeņos tiek nodrošināts to ietekmes izvērtējums, kā arī uzraudzība un pārskatu sniegšana par sasniegtajiem rezultātiem;

8) subsidiaritātes princips — politiku īsteno tā valsts vai pašvaldības institūcija, kura atrodas pēc iespējas tuvāk pakalpojuma saņēmējiem, un attiecīgie pasākumi tiek efektīvi īstenoti pēc iespējas zemākā pārvaldes līmenī;

9) attīstības plānošanas un normatīvo aktu izstrādes sasaistes princips — politiku plāno pirms normatīvā akta izdošanas, un, izstrādājot normatīvos aktus, ņem vērā attīstības plānošanas dokumentus;

10) līdzsvarotas attīstības princips — politiku plāno, sabalansējot atsevišķu valsts teritoriju attīstības līmeņus un tempus;

11) aktualitātes princips — attīstības plānošanas dokumentus aktualizē atbilstoši situācijai;

12) dokumentu saskaņotības princips — pieņemot attīstības plānošanas dokumentu vai izdarot grozījumus šādā dokumentā, nodrošina izmaiņu veikšanu arī citos saistītajos dokumentos un normatīvajos aktos, ievērojot tiesiskās pajāvības principu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.06.2011. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2011.)

6.pants. Attīstības plānošanas dokumentu veidi

(1) Izšķir šādus attīstības plānošanas dokumentu veidus: politikas plānošanas dokumenti, institūciju vadības dokumenti un teritorijas attīstības plānošanas dokumenti.

(2) Politikas plānošanas dokumentā nosaka mērķus, uzdevumus un rīcību vienas vai vairāku politikas jomu, nozaru vai apakšnozaru attīstības veicināšanai.

(3) Institūcijas vadības dokumentā atbilstoši attiecīgās institūcijas kompetencei nosaka attīstības plānošanas un budžeta plānošanas savstarpējo sasaisti un nodrošina attīstības plānošanas dokumentu pēctecīgu īstenošanu.

(4) Ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentos nosaka attiecīgās teritorijas ilgtermiņa attīstības prioritātes un telpisko perspektīvu, bet vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentos — vidēja termiņa prioritātes un to īstenošanai nepieciešamo pasākumu kopumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.03.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2010.)

7.pants. Attīstības plānošanas dokumentu līmeņi

Attīstības plānošanas dokumentus izstrādā nacionālā, reģionālā un vietējā līmenī.

8.pants. Attīstības plānošanas dokumentu darbības termiņi

Attīstību plāno ilgtermiņā (līdz 25 gadiem), vidējā termiņā (līdz septiņiem gadiem) un īstermiņā (līdz trim gadiem), kā arī izstrādā plānošanas dokumentus konceptuāla lēmuma pieņemšanai vai nacionālās pozīcijas formulēšanai.

9.pants. Attīstības plānošanas dokumentu hierarhija

(1) Izstrādājot attīstības plānošanas dokumentus, tos savstarpēji saskaņo un ievēro ilgtermiņa konceptuālo dokumentu “Latvijas izaugsmes modelis: cilvēks pirmajā vietā”.

(2) Hierarhiski augstākais ilgtermiņa attīstības plānošanas dokuments ir Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija. Hierarhiski augstākais vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments ir Nacionālais attīstības plāns.

(3) Vidēja termiņa attīstības plānošanas dokumenti ir hierarhiski pakārtoti ilgtermiņa attīstības plānošanas dokumentiem. Īstermiņa attīstības plānošanas dokumenti ir hierarhiski pakārtoti vidēja termiņa attīstības plānošanas dokumentiem.

(4) Vietējā līmeņa attīstības plānošanas dokumenti ir hierarhiski pakārtoti reģionālā un nacionālā līmeņa attīstības plānošanas dokumentiem. Reģionālā līmeņa attīstības plānošanas dokumenti ir hierarhiski pakārtoti nacionālā līmeņa attīstības plānošanas dokumentiem.

(5) Attīstības plānošanas dokumenti, kas izstrādāti konceptuāla lēmuma pieņemšanai vai nacionālās pozīcijas formulēšanai, ir hierarhiski pakārtoti šā panta otrajā daļā minētajiem attīstības plānošanas dokumentiem.

(6) Starptautiski ierosinātos attīstības plānošanas dokumentus iekļauj nacionālo plānošanas dokumentu hierarhijā, izvēloties atbilstošāko attīstības plānošanas dokumenta veidu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.06.2011. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2011.)

10.pants. Attīstības plānošanas ierosināšana

Valsts un pašvaldības institūcijas atbilstoši savai kompetencei izstrādā attīstības plānošanas dokumentus pēc savas iniciatīvas, izpildot augstākas institūcijas uzdevumu, kā arī tad, ja attīstības plānošanas dokumentu izstrādi paredz normatīvais akts.

11.pants. Attīstības plānošanas process

(1) Ilgtermiņa konceptuālā dokumenta “Latvijas izaugsmes modelis: cilvēks pirmajā vietā” izstrādi nodrošina Ministru kabinets, un šo dokumentu apstiprina Saeima.

(2) Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izstrādi nodrošina Ministru kabinets, un šo stratēģiju apstiprina Saeima. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija nosaka valsts ilgtermiņa attīstības prioritātes un telpiskās attīstības perspektīvu.

(3) Nacionālā attīstības plāna izstrādi nodrošina Ministru kabinets un šo plānu apstiprina Saeima. Nacionālais attīstības plāns nosaka valsts attīstības mērķus, prioritātes (arī teritoriju attīstības prioritātes) un sasniedzamos rezultātus (arī makrolīmenī), kā arī rīcības virzienus katrā prioritātē, sasniedzamos politikas rezultātus un atbildīgās institūcijas.

(3¹) Eiropas Savienības politiku instrumentu un ārvalstu finanšu palīdzību regulējošos attīstības plānošanas dokumentos iekļaujamo saturu prioritāri balsta uz Nacionālajā attīstības plānā noteikto.

(4) Izstrādājot attīstības plānošanas dokumentus, ievēro attiecīgā pārvaldes līmeņa politisko vadlīniju dokumentus (piemēram, Deklarāciju par Ministru kabineta iecerēto darbību), kuri izvirza uzdevumus valsts un pašvaldību institūcijām. Izstrādājot politisko vadlīniju dokumentus, nodrošina to saskaņotību ar Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un Nacionālo attīstības plānu vai piedāvā pārskatīt tos.

(5) Ministru kabinets, ciktāl likumā nav paredzēts citādi, nosaka visu līmeņu, veidu un termiņu attīstības plānošanas dokumentus, tajos ietveramo saturu, to izstrādāšanas, apstiprināšanas, aktualizācijas, spēka zaudēšanas kārtību un darbības termiņu, kā arī attiecīgo pārskatu sniegšanas un sabiedrības līdzdalības kārtību.

(6) Ministru kabinets nosaka attīstības plānošanas dokumentu un tiesību aktu iespējamās ietekmes izvērtēšanas (izņemot stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu) kārtību, ciktāl likumā nav noteikts citādi.

(7) Attīstības plānošanas rezultāti ir attīstības plānošanas dokumentu īstenošanas gaitā valsts un pašvaldību institūciju izstrādātie produkti un pakalpojumi, kā arī sabiedrībā un tautsaimniecībā panāktās pārmaiņas. Rezultātu noteikšanai izmanto rezultatīvos rādītājus. Rezultātu un rezultatīvo rādītāju sistēmu un tās darbības kārtību nosaka Ministru kabinets.

(8) Ministru kabinets nosaka dokumentus, kas izstrādājami valsts attīstības mērķu aizstāvēšanai Eiropas Savienībā un starptautiskajās organizācijās, šo dokumentu izstrādāšanas, saskaņošanas, apstiprināšanas un aktualizācijas kārtību, kā arī to, kā šādi dokumenti uz laiku var aizstāt attiecīgus politikas plānošanas dokumentus.

(9) Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un Nacionālo attīstības plānu nodod sabiedriskajai apspriešanai normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Citus attīstības plānošanas dokumentus nodod sabiedriskajai apspriešanai normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos un kārtībā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.03.2010. un 16.06.2011. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2011.)

12.pants. Attīstības plānošanas sistēmas organizēšana, koordinācija un vadība

(1) Ministru prezidents nodrošina Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un Nacionālā attīstības plāna izstrādi, īstenošanas uzraudzību un koordināciju, kā arī citu nacionālā līmeņa plānošanas dokumentu īstenošanas uzraudzību un koordināciju. Valsts ilgtermiņa attīstības plānošanai un novērtēšanai izveido Nacionālo attīstības padomi, kuru vada Ministru prezidents.

(2) Nacionālā attīstības padome ir koleģiāla institūcija, kuras sastāvā ir izglītības un zinātnes ministrs, vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs, ekonomikas ministrs, finanšu ministrs, Valsts prezidenta pārstāvis, Latvijas Darba devēju konfederācijas pārstāvis, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības pārstāvis, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras pārstāvis, Latvijas Pašvaldību savienības priekšsēdis un Saeimas par attīstības plānošanas sistēmu atbildīgās komisijas pārstāvis. Nacionālās attīstības padomes nolikumu apstiprina Ministru kabinets.

(3) Šā panta pirmajā daļā minēto uzdevumu izpildi īsteno un koordinē Valsts kanceleja, kas, nodrošinot Nacionālās attīstības padomes uzdevumu izpildi, ir tiesīga izveidot ekspertu komisiju.

(4) Valsts kanceleja, izvērtējot valsts ilgtermiņa attīstības modeļus, izstrādā hierarhiski augstākos nacionālā līmeņa attīstības plānošanas dokumentus un koordinē to īstenošanu, organizē un īsteno nozaru politiku savstarpējo koordināciju un pārresorisko uzraudzību, izstrādā priekšlikumus valsts reformu īstenošanai un resursu pārdalei atbilstoši valsts attīstības prioritātēm un politiskajām vadlīnijām, kā arī pilda citas normatīvajos aktos noteiktās funkcijas un Ministru kabineta un Ministru prezidenta dotos analītiskos uzdevumus.

(5) Lai nodrošinātu Valsts kancelejas funkciju izpildi, Valsts kancelejas direktors var sniegt Saeimas deputātiem un Ministru kabineta locekļiem priekšlikumus par valsts attīstības plānošanu.

(6) Valsts pārvaldes iestādes nodrošina savā kompetencē esošo attīstības plānošanas dokumentu atbilstību hierarhiski augstākiem plānošanas dokumentiem, kā arī attīstības plānošanas sistēmu regulējošiem normatīvajiem aktiem.

(7) Plānošanas reģioni nodrošina vietējā un reģionālā līmeņa attīstības plānošanas dokumentu savstarpējo saskaņotību un atbilstību hierarhiski augstākiem attīstības plānošanas dokumentiem, kā arī attīstības plānošanas sistēmu regulējošiem normatīvajiem aktiem.

(8) Pirmajā un trešajā gadā pēc Saeimas vēlēšanām Ministru prezidents savā ikgadējā ziņojumā Saeimai ietver informāciju par valsts ilgtspējīgu attīstību, Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas īstenošanu un Nacionālā attīstības plāna izpildi attiecīgajā laikposmā.

(06.11.2013. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.02.2023. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2023.)

13.pants. Attīstības plānošanas dokumenta spēks

(1) Attīstības plānošanas dokuments stājas spēkā vienlaikus ar tiesību aktu, ar kuru tas apstiprināts. Tiesību aktā, ievērojot normatīvo aktu prasības, var noteikt īpašu attīstības plānošanas dokumenta spēkā stāšanās kārtību un darbības termiņu.

(2) Attīstības plānošanas dokuments zaudē spēku, ja beidzies tā darbības termiņš vai tas ar tiesību aktu tiek atzīts par spēku zaudējušu.

(3) Valsts un pašvaldību institūcijas, pildot tām normatīvajos aktos noteiktos uzdevumus, ievēro attīstības plānošanas dokumentus.

(4) Ja likumā noteiktajos gadījumos attīstības plānošanas dokuments pieņemts normatīvā akta veidā, tas ir saistošs kā normatīvais akts.

Pārejas noteikumi

1. Ministru kabinets šā likuma 11.panta piektajā, sestajā, septītajā un astotajā daļā minētos noteikumus izdod līdz 2009.gada 1.martam.

2. Tiesās pārvaldes iestādes pēc šā likuma spēkā stāšanās attīstības plānošanas dokumentus izstrādā atbilstoši šim likumam un līdz 2010.gada 1.janvārim nodrošina savā kompetencē esošo iepriekš pieņemto attīstības plānošanas dokumentu atbilstību šim likumam.

3. Līdz dienai, kad ar šā likuma normām tiek saskaņotas citu likumu normu prasības par attīstības plānošanu teritorijā, šā likuma normas par attīstības plānošanu teritorijā piemērojamas tiktāl, ciktāl tās nav pretrunā ar citu likumu normām, kas attiecas uz teritorijas plānošanas un reģionālās attīstības plānošanas dokumentiem.

4. Vietējās pašvaldības un plānošanas reģioni attīstības plānošanas dokumentu atbilstību šim likumam nodrošina citos likumos noteiktajā kārtībā un termiņā.

5. Ministru kabinets līdz 2009.gada 1.martam iesniedz Saeimai grozījumus citos likumos, lai tos saskaņotu ar šā likuma noteikumiem.

6. Grozījumi šā likuma 12.panta pirmajā, otrajā un trešajā daļā, kā arī grozījums par piektās daļas izslēgšanu saistībā ar attīstības plānošanas sistēmas uzraudzību un Pārresoru koordinācijas centra izveidošanu stājas spēkā vienlaikus ar likumu "Par valsts budžetu 2012.gadam". Ministru kabinets nodrošina, ka līdz ar attiecīgā likuma spēkā stāšanos darbu uzsāk Pārresoru koordinācijas centrs.

(16.06.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 07.07.2011.)

7. Ministru kabinets šā likuma 12.panta otrajā daļā minētos noteikumus izdod līdz 2014.gada 1.februārim.

(06.11.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2014.)

Likums stājas spēkā 2009.gada 1.janvārī.

Likums Saeimā pieņemts 2008.gada 8.maijā.

Rīgā 2008.gada 23.maijā

© Oficiālais izdevējs "Latvijas Vēstnesis"